

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie 10502 FACULTEIT WISKUNDE EN NATUURWETENSCHAPPEN
 Straatnaam NIJENBORGH
 Huisnummer 7
 Postcode 9747 AG
 Woonplaats GRONINGEN
 Contactpersoon [REDACTED]
 Functie contactpersoon [REDACTED]
 Hoofdcategorie veterinaire locatie
 Locatiecategorie dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest

Bezoekdetails

Datum bezoek 14-03-2012
 Nummer controleur [REDACTED]
 Begintijd 10:30
 Bezoekreden VT dierproeven

Inspectielijst

Lijst RDNT1205 Inspectie regeling
 huisvesting
 Geldig vanaf 01-01-2012

Rgl. huisv. dvb / verz dpr

Vraag 1 Inspectiebezoek aangekondigd?
 Antwoord Ja
 Toelichting Dit betreft een bezoek aan de vis-proefdierfaciliteiten van het CvL.

Vraag 2 Buitenverblijven:
 Antwoord Voldoet
 Toelichting De enige vissoort die buiten wordt gehouden is de stekelbaars. De vijvers met stekelbaars bekeken. Het is moeilijk de vissen goed waar te nemen. De vissen die dicht onder het oppervlak komen, zien er goed uit. Wel aangegeven dat een gat onder de omheining gerepareerd dient te worden (er kunnen ratten, vossen en vogels door). Restanten van een dode vogel aangetroffen.

Vraag 3 Stal of dierverblijven:
 Antwoord Voldoet

Vraag 4 Hygiëne en reinheid:
 Antwoord Geringe afwijking
 Toelichting IHA goed. In de bakken met gekleurd licht komt veel blauwalg voor, hetgeen uiteindelijk giftig is (zij het waarschijnlijk pas in grote concentratie). Bij de zoutwatervissen gebruikt men aparte netjes en hevelbuizen per systeem; bij de zoetwatervissen is dit niet strikt doorgevoerd. Geadviseerd om consequent netjes te reinigen tussen gebruik in twee verschillende systemen.
 Men heeft een pantsermeerval van een particulier bij een bestaande groep vissen gehouden (idee is dat de pantsermeerval vuil opruimt). Men had dit dier individueel in quarantaine moeten houden (stress kan ziekten doen opleven). Bij gebleken gezondheid kunnen enkele vissen worden bijgeplaatst, voordat men de gehele groep blootstelt. I.h.a. is de kennis van deze aspecten niet erg groot. Zo is [REDACTED] niet bekend met de zoönotische risico's van mycobacterium marinum. Even goed is er wel degelijk sprake van regelmatige sterfte (vóór de gebruikelijke levensverwachting). Dit wordt toegeschreven aan de wijziging in huisvesting en transport. Men zou er verstandig aan doen regelmatig vissen in te sturen voor pathologie en bij problemen deskundig advies in te winnen.

Vraag 5 Groeps- of individuele huisvesting:
 Antwoord Voldoet
 Toelichting Men plaatst de dieren op basis van een goede kennis van hun gedrag individueel (bij agressie of te verwachten agressie = weinig dieren in een bak) of in groepen. Een bak in het bijzonder bevat mannelijke cichliden van verschillende soorten door elkaar. Dit is een sociaal ongebruikelijke structuur en men neemt duidelijk dominant vs submissief gedrag waar. Dit leidt niet tot wonden of slecht uitziende vissen; acceptabel.

Vraag 6 Diersoort specifieke huisvesting:
 Antwoord Geringe afwijking
 Toelichting Opvallend is dat de verantwoordelijke [REDACTED] niet de voor de soort gewenste waterkwaliteit kan noemen. Dit zou wel wenselijk zijn: een optimale waarde plus een range daar omheen met absolute onder- en bovengrens. www.cichlidenkwekers.nl zegt over het Victoriameer: pH 6,9-9,0; KH 2-3, DH 2-8, Geleidbaarheid 60-145uSiemens, T 21-30graden. Dit zou als richtlijn kunnen gelden, maar een individuele soort zou een kleinere niche als habitat kunnen hebben. Opvallend is in ieder geval het zeer zachte water met een zeer lage geleidbaarheid. Dit maakt meten van geleidbaarheid (zeker in een recirculatiesysteem) van belang. Vervangen met demiwater wellicht aan te raden om

INSPECTIELIJST (vervolg)

geleidbaarheid te verlagen als deze te hoog is. Het zou wellicht zelfs het paaien kunnen bevorderen (zeker de verlaging op zich).

Vraag 7 **Draadkooien of Draadroosterbodems:**
Antwoord **NVT**

Vraag 8 **Verzorging der dieren:**
Antwoord **Voldoet**

Toelichting Een veel voorkomende afwijking in de Aequidens-populatie is kraakbeenvervorming, onder andere leidend tot slecht uitzijnde, kromme kieuwdeksels. De oorzaak hiervan is onduidelijk (andere VG's hebben gekeken naar voeding en genetica). Het ongerief is moeilijk vast te stellen. Indien er geen duidelijke bestemming is voor dieren, heeft het de voorkeur van de inspecteur om deze dieren te euthanaseren, bijvoorbeeld zodra ze vervangen kunnen worden door een nieuwe generatie. Met afwijkende dieren zou bij voorkeur niet gefokt moeten worden. Onder gelijke voorwaarden (geen bestemming op korte termijn) euthanasie geadviseerd bij misvormde, wiggelende harder.

Vraag 9 **Kooiverrijking en nestmateriaal:**
Antwoord **Voldoet**

Toelichting Bodembedekking te zien als nestmateriaal. Buizen worden alleen verstrekt bij individuele dieren. Bij groepshuisvesting leiden buizen tot territoriumgedrag en meer agressie, geeft men aan. Dit is acceptabel; het geven van een buis bij individuele huisvesting moet dan standaard gebeuren. De harders hebben geen kooiverrijking; dit is een scholenvis, dus dat is waarschijnlijk ook moeilijk. De grote bak is rond, hetgeen te zien is als optimaal. Enkele andere bakken zijn echter te klein voor de volwassen dieren om vrijuit te zwemmen en een school te vormen.

Vraag 10 **Dag- of logboek:**
Antwoord **Geringe afwijking**

Toelichting [REDACTED] geeft aan dat de administratie rond de vissen aanmerkelijk is verbeterd. Men zou echter met grotere regelmaat de waterkwaliteit moeten meten en structureel vastleggen. Zoutwaterverzorgers doet dit vaker en beter dan zoetwaterverzorgers. Enige dagen ontbreken in de verzorging van de zoutwatervissen. Men geeft aan dat met de vorige inspecteur is overeengekomen dat niet iedere dag in het weekend gecontroleerd hoefde te worden. Dat was echter onder strikte voorwaarden en daar is duidelijk nog niet aan voldaan. Eisen aan weekendcontrole d.m.v. cameratoezicht, zoals geformuleerd voor zebravis
-vissen zijn gezond
-dagelijks 1x voeren d.m.v. een goed afgestelde voerautomaat
-dagelijks 1x controleren d.m.v. camera tijdens het voeren
-aflezen en vastleggen van de temperatuur door bevoegd en bekwaam personeel
-Alle vissen zichtbaar in beeld (zowel zwemmend als liggend op de bodem)
-Vastleggen van de (afwezigheid van) bevindingen
-Inzichtelijk voor andere verzorgers, ook mensen ter plaatse
-Gebaseerd op inzage in welzijnsdagboek van de periode ervoor
-Mogelijkheid om de vissen te bezoeken en handelend op te treden
-Alarm op lekkage en oververhitting
Dit alles moet aantoonbaar zijn voor intern en extern toezicht. Verdere beperkingen, vooraf te toetsen door VWA
-Alleen voor volwassen vissen in voorraad
-Geen dierproeven in de dagen voor en tijdens het weekend
-niet meer dan vier aquaria, niet meer dan 100 vissen
-goede track record bij de VWA
-opstelling waarbij bij het losschieten van een slang/verbinding geen volledig lege bak kan ontstaan (dit zou kennen bij een laaggelegen afvoer in de bak, of door hevelen).

Vraag 11 **Toegestane ingrepen ter identificatie:**
Antwoord **Voldoet**

Vraag 12 **Kooilabeling:**
Antwoord **Voldoet**

Vraag 13 **Drinkwater (systemen):**
Antwoord **Voldoet**

Vraag 14 **Opslag voeders en materialen:**
Antwoord **Voldoet**

Toelichting Volwassen harders worden om de dag gevoerd en in het weekend 2 dagen niet; dit zou fysiologisch kunnen zijn, maar dit dien goed beargumenteerd te zijn (zie ook temperatuur). De WUR/Imares heeft een rapport gepubliceerd met lengte/leeftijd-curves, en men zou kunnen nagaan of deze harders daar aan voldoen.

Vraag 15 **Temperatuur diervverblijven:**
Antwoord **Voldoet**

Toelichting Inspecteur niet goed bekend met optimale temperatuur voor harders, maar deze zou lager kunnen liggen dan de hier gehanteerde "kamertemperatuur", zoals dat ook geldt voor div. andere noordzevissoorten. Diklipharders zitten dus wellicht bij een wat hoge T (20,2 C). Dit zou o.a. kunnen betekenen dat de voedingsbehoefte groter is dan men

INSPECTIELIJST (vervolg)

veronderstelt.

Vraag 16 **Relatieve vochtigheid dierverblijven:**
Antwoord **NVT**

Vraag 17 **Lichtintensiteit dierverblijven:**
Antwoord **Voldoet**

Vraag 18 **Ventilatie dierverblijven:**
Antwoord **Voldoet**

Vraag 19 **Sterke geluidsprikkels dierverblijven:**
Antwoord **Voldoet**

Vraag 20 **Alarmsystemen dierverblijven:**
Antwoord **Geringe afwijking**

Toelichting In de zoutwaterruimte werkt de computergestuurde controle beter dan in de zoetwaterruimte; hier zou meer overeenstemming moeten zijn. In beide ruimten is het alarm niet aangesloten op het gebouwbeheersysteem, zodat calamiteiten buiten kantooruren niet worden opgemerkt. Dit dient zsm te gebeuren (gemeld bij eindverantwoordelijke gebouwbeheer). Dagelijkse verzorgers moeten weten wat de alarmwaarden zijn. Iha is het grootste risico bij vissen het vastlopen van een thermostaat (oververhitting) en het leeglopen van bakken. Het T-alarm gaat bij een evt. oververhitting af bij 30 graden Celsius. Indien hier niet snel op wordt gereageerd, ontstaan al snel voor de vis onverdraagbare temperaturen. Door de gebruikte constructie zal een bak niet snel leeglopen, alleen als er sprake zou zijn van hevelen. Men dient bij gebruik van slangen hiermee rekening te houden en zorgen dat hevelen niet kan optreden. De water-melders op de vloer zijn te beperkt in aantal, en mogelijk ongelukkig gepositioneerd (ver weg). Vreemd genoeg gaat het licht uit boven een stelling als de instelling van het alarm gecontroleerd wordt.

Vraag 21 **Transport proefdieren:**
Antwoord **Voldoet**

Vraag 22 **Euthanasie proefdieren:**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting Men geeft aan de dieren te doden met clove oil of MS 222, bicarbonaatgebufferd.

Vraag 23 **Algemene indruk:**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting De algemene indruk is dat de mensen betrokken zijn en veel kennis hebben van het gedrag van hun vissoorten. De kennis die te beperkt is, is de kennis van waterkwaliteit (mn. zoetwater) en visziekten. De koud- en warmwater-verzorgers hebben een verschil in kennis die elkaar deels zou kunnen complementeren. Er zou dus nog winst gehaald kunnen worden uit een betere onderlinge samenwerking. Dit zou mogelijk ook de weekenddiensten kunnen ontlasten, waardoor camerabewaking niet nodig is (dit is niet optimaal, en voldoet momenteel niet). Verder zou men consequenter de waterkwaliteit moeten meten en vastleggen, en bij evt. problemen deskundigen raadplegen (visziekten, pathologie, waterkwaliteit).
[REDACTED] geeft aan snel het alarm aan te sluiten op het gebouwbeheersysteem.

Vraag 24 **Zijn er nog andere bevindingen?**
Antwoord **Nee**

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie 10501 UMCg
 Straatnaam ANTONIUS DEUSINGLAAN
 Huisnummer 01
 Postcode 9713 AV
 Woonplaats GRONINGEN
 Contactpersoon [REDACTED]
 Functie contactpersoon [REDACTED]
 Hoofdcategorie veterinaire locatie
 Locatiecategorie dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest

Bezoekdetails

Datum bezoek 04-06-2012
 Nummer controleur [REDACTED]
 Begintijd 13:00
 Bezoekreden VT dierproeven

Inspectielijst

Lijst RDNT1205 Inspectie regeling
 huisvesting
 Geldig vanaf 01-01-2012

Rgl. huisv. dvb / verz dpr

Vraag 1 **Inspectiebezoek aangekondigd?**
 Antwoord **Ja**
 Toelichting Zebravisafdeling bezocht voordat er dieren inzaten, op verzoek at 14. Enige adviezen gegeven, maar i.h.a. had men zelf alles al goed op orde.

Vraag 2 **Buitenverblijven:**
 Antwoord **NVT**

Vraag 3 **Stal of dierverblijven:**
 Antwoord **Voldoet**

Vraag 4 **Hygiëne en reinheid:**
 Antwoord **Voldoet**

Vraag 5 **Groeps- of individuele huisvesting:**
 Antwoord **Niet geconstateerd**

Vraag 6 **Diersoort specifieke huisvesting:**
 Antwoord **Voldoet**

Vraag 7 **Draadkooien of Draadroosterbodems:**
 Antwoord **Voldoet**

Vraag 8 **Verzorging der dieren:**
 Antwoord **Niet geconstateerd**

Vraag 9 **Kooiverrijking en nestmateriaal:**
 Antwoord **Voldoet**
 Toelichting Men heeft plastic plantjes voor het paaien. Gesproken over de mogelijkheid een drijvend object aan te bieden als vluchtmogelijkheid (bijvoorbeeld een kruis).

Vraag 10 **Dag- of logboek:**
 Antwoord **Niet geconstateerd**

Vraag 11 **Toegestane ingrepen ter identificatie:**
 Antwoord **Niet geconstateerd**

INSPECTIELIJST (vervolg)

Vraag 12	Kooilabeling:
Antwoord	Voldoet
Vraag 13	Drinkwater (systemen):
Antwoord	NVT
Vraag 14	Opslag voeders en materialen:
Antwoord	Voldoet
Vraag 15	Temparatuur dierverblijven:
Antwoord	Voldoet
Vraag 16	Relatieve vochtigheid dierverblijven:
Antwoord	NVT
Vraag 17	Lichtintensiteit dierverblijven:
Antwoord	Voldoet
Vraag 18	Ventilatie dierverblijven:
Antwoord	NVT
Vraag 19	Sterke geluidsprikkels dierverblijven:
Antwoord	Voldoet
Vraag 20	Alarmsystemen dierverblijven:
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Wel moet het alarm nog op een pager doorgeschakeld worden. Geadviseerd om een temperatuursensor apart van die van het verwarmingselement te gebruiken.
Vraag 21	Transport proefdieren:
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 22	Euthanasie proefdieren:
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 23	Algemene indruk:
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Geadviseerd om contact op te nemen met de WU omtrent de vraag of men met weinig vissen moet opsarten, of N toevoegen aan het systeem voordat er vis in gaat.
Vraag 24	Zijn er nog andere bevindingen?
Antwoord	Nee

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie 10501 UMCg
 Straatnaam ANTONIUS DEUSINGLAAN
 Huisnummer 01
 Postcode 9713 AV
 Woonplaats GRONINGEN
 Contactpersoon [REDACTED]
 Functie contactpersoon [REDACTED]
 Hoofdcategorie veterinaire locatie
 Locatiecategorie dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest

Bezoekdetails

Datum bezoek 06-09-2012
 Nummer controleur [REDACTED]
 Begintijd 09:30
 Bezoekreden VT dierproeven

Inspectielijst

Lijst RDNT1207 Dierproef OZP
 Geldig vanaf 01-01-2012

Dierproeven

- Vraag 1 Was het bezoek aangekondigd?
 Antwoord Ja
 Toelichting Op 6 september een aangekondigd bezoek gebracht aan het CDP. Daarbij een OZP aangetroffen waarbij ratten ogenschijnlijk te weinig voer kregen. Vanwege beperkte tijd en afwezigheid van de onderzoeker kon hier niet nader op worden ingegaan. Op 17 september een kort onaangekondigd vervolgbeszoek gebracht, maar toen waren geen dieren aanwezig en kon de onderzoeker niet gesproken worden. Op 15 oktober een gesprek gehad met de onderzoeker, in bijzijn van de proefdierdeskundige. Tijdens dat gesprek inzage gekregen in diverse documenten.
- Vraag 2 Is er een kenmerk van het ozp?
 Antwoord Ja
 Toelichting 6215A (deelproject)
- Vraag 3 Is er een werkprotocol?
 Antwoord Ja
 Toelichting Het WP heet 6215A, net als het OZP. Onder dit OZP kunnen echter meerdere WP's vallen. Deze dienen dus afzonderlijk herkenbaar te zijn en herleidbaar tot de delen van het OZP waar het betrekking op heeft, en tot de dieren die gebruikt zijn op dit WP (middels kooilabels en registratie in PRIS).
- Vraag 4 Is de diersoort conform het OZP?
 Antwoord Voldoet
 Toelichting Rat
- Vraag 5 Is het aantal dieren conform het onderzoeksplan?
 Antwoord Voldoet
 Toelichting OZP staat gebruik 140 dieren toe, maar deze zijn nog niet allemaal gebruikt.
- Vraag 6 Klopt de artikel 9 functionaris in de praktijk?
 Antwoord Voldoet
- Vraag 7 Is de herkomst van de proefdieren conform onderzoeksplan?
 Antwoord Voldoet
- Vraag 8 Is het evt aanwezige werkprotocol conform ozp?
 Antwoord Afwijkend negatief
 Toelichting Met de score afwijkend negatief wordt aangegeven dat het WP en het gebruik daarvan niet voldoet aan te stellen eisen, hoewel strikt genomen het niet op alle punten in afwijking van het OZP is. Voor de beperkte voergift van deze dieren was noch instructie aanwezig, noch enige vorm van borging (aftekening, genummerde zakjes). Het werkprotocol van dit experiment, dd. 26-10-2011, was niet conform onderzoeksplan (OZP); het OZP spreekt van individuele huisvesting, het WP niet. Dit heeft bijna een jaar kunnen bestaan zonder dat dit werd opgemerkt of althans aangepast. Dit duidt op onvoldoende gebruik van het WP.

INSPECTIELIJST (vervolg)

- Vraag 9 **Is de behandeling conform ozp?**
 Antwoord **Afwijkend negatief**
 Toelichting De ratten die tijdens de inspectie van 6 september werden aangetroffen hadden geen voer in de ruif. Er werd een plastic zakje getoond met daarin een hoeveelheid voer conform hetgeen ze die dag al gehad hadden; het getoonde zakje was voor de volgende dag. De hoeveelheid voer in het zakje was voor de inspecteur zichtbaar te weinig. In het gesprek op 15 oktober heeft de onderzoeker bevestigd dat de dieren ca 10-11g verstrekt hadden gekregen, terwijl volgens planning ze 15-16g hadden moeten krijgen. Het OZP spreekt slechts van paired-feeding.
- Vraag 10 **Is de verzorging conform ozp?**
 Antwoord **Afwijkend negatief**
 Toelichting Er was geen curve aanwezig van de voeropname van de dieren die minder op zouden kunnen nemen dan de voergift (de laag-eiwitgroep), maar ook geen vastlegging van de daadwerkelijke voedergift. Door de vorm en hardheid van de pellets is een nauwkeurige voedergift niet mogelijk. Volgens opgave varieert dit ca 1g, maar dit is niet gedocumenteerd.
- Vraag 11 **Is de huisvesting conform ozp?**
 Antwoord **Voldoet**
- Vraag 12 **Klopt de artikel 12 functionaris in de praktijk?**
 Antwoord **Voldoet**
- Vraag 13 **Is de aard van de ingreep conform ozp?**
 Antwoord **Afwijkend negatief**
 Toelichting Er werd afgeweken van het OZP doordat geen paired feeding plaatsvond, zoals in het OZP werd vermeld, maar voeding op basis van een vooraf opgesteld schema, op basis van een experiment van enige jaren geleden, op een andere locatie en met dieren van een andere herkomst. Dit leidt potentieel tot te veel (meer variatie in de proef) of te weinig voeding (meer ongerief).
- De doelstelling van het onderzoek werd bovendien gewijzigd met het gebruik van 4 dieren die werden geopereerd zonder dat deze daarmee geschikt werden gemaakt voor gebruik voor de doelstelling waarover door de DEC een positief advies is gegeven. De dieren kregen alleen een jugulariscanule, en niet, zoals het OZP vraagt, tevens een carotiscanule. Men heeft dit gedaan om te kijken of eerdere perioperatieve sterfte van 4 dieren veroorzaakt werd door de carotiscanule. Dit is een wijziging van de doelstelling, waarvoor geen positief advies is gegeven. Bovendien hebben noch de onderzoeker, noch de betrokken microchirurg de proefdierdeskundige geïnformeerd omtrent de opvallende sterfte of gevraagd om instemming voor het afwijken van het OZP.
- Vraag 14 **Is de frequentie van de ingreep conform ozp?**
 Antwoord **Voldoet**
- Vraag 15 **Is de duur van de ingrepen conform ozp?**
 Antwoord **Voldoet**
- Vraag 16 **Is de mate van ongerief conform ozp?**
 Antwoord **Afwijkend negatief**
- Vraag 17 **Is een methode ter vermindering van ongerief conform ozp?**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
- Vraag 18 **Is eerder gebruik van het dier conform ozp?**
 Antwoord **Voldoet**
- Vraag 19 **Zijn de humane eindpunten toegepast conform ozp?**
 Antwoord **Niet geconstateerd**
- Vraag 20 **Is de bestemming van het dier na de proef conform ozp?**
 Antwoord **Voldoet**
- Vraag 21 **Wat is uw algemene indruk?**
 Antwoord **Matige afwijking**
- Vraag 22 **Zijn er nog andere bevindingen?**
 Antwoord **Ja**
 Toelichting Het dieetvoer is rijk aan sucrose en daardoor erg hard. Er is gekozen voor een pellet met een grotere doorsnee dan de standaard-pellet. Er is daarnaast gekozen om de dieren bij het spenen direct op het dieetvoer te plaatsen, zonder enige vorm van geleidelijke overgang (NB in combinatie met individuele huisvesting). Al deze zaken bemoeilijken de voeropname voor jonge dieren. Geadviseerd om de hardheid van het voer te laten bepalen, te overwegen of een kleinere pelletomvang de voeropname niet bevordert, en te overwegen om al dieetvoer te verstrekken voor het spenen.
- Bij wijze van advies ten aanzien van de 3V's met de onderzoeker gesproken over de toegevoegde waarde van de beperkte voedergift en de daarmee samenhangende individuele huisvesting. Door de voedergift van de controlegroep

INSPECTIELIJST (vervolg)

calorisch te beperken en gelijk te maken aan die van de testgroep, wordt het verschil in nutritionele waarde tussen beide diëten beperkt tot een verhoudingsgewijs lagere eiwitopname in de testgroep. Daarmee wordt echter een nieuwe variabele geïntroduceerd, namelijk dat de testgroep een maximale vrijwillige opname heeft, terwijl de controlegroep nog meer wil eten. Dit heeft invloed op allerlei voor dit onderzoek relevante parameters. Bovendien moeten de dieren nu individueel gehuisvest worden, hetgeen eveneens een grote invloed heeft op allerlei parameters, met de mogelijkheid van interacties, en bovendien leidt dit tot ongerief. Geadviseerd om te overwegen welk model dicht bij de praktijk van kwashiorkór vs normal dieet komt met vermijding van zoveel mogelijk ongemak.

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie 10501 UMCg
 Straatnaam ANTONIUS DEUSINGLAAN
 Huisnummer 01
 Postcode 9713 AV
 Woonplaats GRONINGEN
 Contactpersoon [REDACTED]
 Functie contactpersoon [REDACTED]
 Hoofdcategorie veterinaire locatie
 Locatiecategorie dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest

Bezoekdetails

Datum bezoek 06-09-2012
 Nummer controleur [REDACTED]
 Begintijd 09:30
 Bezoekreden VT dierproeven

Inspectielijst

Lijst RDNT1205 Inspectie regeling
 huisvesting
 Geldig vanaf 01-01-2012

Rgl. huisv. dvb / verz dpr

Vraag 1 Inspectiebezoek aangekondigd?
 Antwoord Ja
 Toelichting Bezoek gebracht aan conventionele afdelingen muis en rat, samen met teamleider van de NVWA.

Vraag 2 Buitenverblijven:
 Antwoord NVT

Vraag 3 Stal of dierverblijven:
 Antwoord Voldoet

Vraag 4 Hygiëne en reinheid:
 Antwoord Voldoet

Vraag 5 Groeps- of individuele huisvesting:
 Antwoord Voldoet

Vraag 6 Diersoort specifieke huisvesting:
 Antwoord Voldoet

Vraag 7 Draadkooien of Draadroosterbodems:
 Antwoord Voldoet

Vraag 8 Verzorging der dieren:
 Antwoord Matige afwijking

Toelichting In een kamer wordt een muis aangetroffen met een grauwe kleur en ruwe vacht. De muis zit bol. Geen aantekening in WDB, ondanks dat dagelijkse controle al heeft plaatsgevonden. Deze muis is naïef en ongeschikt voor de proef. Hier is opnieuw onvoldoende vastlegging geweest, maar ook onvoldoende controle en onvoldoende maatregelen. Aansluitend is de muis direct geëuthanaseerd.

In een dierkamer werden 6 C57Bl/6-DSRED-muizen aangetroffen, welke er oud uitzagen, en waarvan er tenminste één een duidelijk waarneembare rode oogrand had. Geboortedatum van de twee oudste dieren: 26-3-2011, resp. 12-4-2011. de onderzoekster gevraagd naar het doel van de veroudering en de vastgestelde afwijking (welke niet in het WDB stond); daarbij bleek dat de onderzoekster zich niet bewust was van de aanwezigheid van de dieren. De dieren waren inmiddels onbruikbaar. Deze dieren waren dus vergeten door de onderzoekster en er was geen procedure die ertoe heeft geleid dat medewerkers van het CDP haar hebben gewezen op 1) te oude dieren (ouder dan 1 jaar zonder OZP dat dit toestaat), 2) dieren met afwijkingen die deze dieren ongeschikt zouden kunnen maken voor onderzoek.

Beide voorbeelden betreffen vermijdbaar ongerief waarop geen actie is ondernomen. zie ook inspectielijst Dp conf OZP, waaruit blijkt dat dieren waarneembaar onvoldoende te eten kunnen krijgen zonder dat men dat signaleert. In combinatie gescoord als matige afwijking.

INSPECTIELIJST (vervolg)

Vraag 9 **Kooiverrijking en nestmateriaal:**
Antwoord **Voldoet**

Vraag 10 **Dag- of logboek:**
Antwoord **Matige afwijking**
Toelichting WDB (labjournaal) zegt No right eye bij 3 dieren. Dat is vastgesteld bij bloedafname. De enig denkbare oorzaak is een vorige bloedafname middels orbitapunctie; deze was echter meerdere dagen daarvoor en in de tussentijd is niets beschreven. Dit duidt op onvoldoende dagelijkse controle en/of onvoldoende vastlegging daarvan. NB De vraag is waarom 3 dieren oogproblemen hebben. Deze hoge incidentie –zelfs op 100 dieren- vraagt om aandacht voor de techniek.

Men heeft een nieuw softwaresysteem (PRIS) aangekocht om de dieren te kunnen volgen (aankoop, fok, inproefname, euthanasie, etc.) en men heeft hierin ook het bijhouden van het WDB voorzien, zonder dat dit op de datum van inspectie gerealiseerd was. De papieren WDB werden echter al niet meer gebruikt, terwijl de meeste art 12s niets (kunnen) aantekenen in PRIS. Dit heeft waarneembaar geleid tot ruim onvoldoende aantekening.

Vraag 11 **Toegestane ingrepen ter identificatie:**
Antwoord **Voldoet**

Vraag 12 **Kooilabeling:**
Antwoord **Voldoet**

Vraag 13 **Drinkwater (systemen):**
Antwoord **Voldoet**

Vraag 14 **Opslag voeders en materialen:**
Antwoord **Niet geconstateerd**

Vraag 15 **Temperatuur dierversblijven:**
Antwoord **Voldoet**

Vraag 16 **Relatieve vochtigheid dierversblijven:**
Antwoord **Voldoet**

Vraag 17 **Lichtintensiteit dierversblijven:**
Antwoord **Voldoet**

Vraag 18 **Ventilatie dierversblijven:**
Antwoord **Voldoet**

Vraag 19 **Sterke geluidsprikkels dierversblijven:**
Antwoord **Niet geconstateerd**

Vraag 20 **Alarmsystemen dierversblijven:**
Antwoord **Niet geconstateerd**

Vraag 21 **Transport proefdieren:**
Antwoord **Niet geconstateerd**

Vraag 22 **Euthanasie proefdieren:**
Antwoord **Niet geconstateerd**

Vraag 23 **Algemene indruk:**
Antwoord **Matig**
Toelichting Het is zorgwekkend dat zoveel mensen moeten hebben gemerkt dat er dieren met afwijkingen waren waarvan vanwege het niet functioneren van PRIS niets kon worden aangetekend, zonder dat men op andere wijze actie heeft ondernomen om dit vast te leggen.

Daarnaast is het zorgwekkend dat dieren voor de inspecteur duidelijk waarneembaar ongerief hebben zonder dat actie is ondernomen. Een dier moest direct geëuthanaseerd worden. Vijf oude dieren, waarvan één met duidelijk waarneembaar ongerief, werden aansluitend aan de inspectie gedood omdat ze niet bruikbaar waren voor onderzoek.

Van een onderzoek dat werd aangetroffen is een aparte inspectielijst (Dp conf OZP) opgemaakt. In het kader van bevindingen binnen deze lijst is het opnieuw zorgwekkend dat medewerkers van het CDP hoeveelheden voer verstrekken die op het oog duidelijk marginaal zijn, zonder dat er een duidelijke lijst is waarop dit wordt geïnstrueerd en bijgehouden.

INSPECTIELIJST (vervolg)

De dagelijkse controle van de dieren, vastlegging van bevindingen en het nemen van passende maatregelen zullen aandachtspunten blijven tijdens de volgende inspecties.

Vraag 24 **Zijn er nog andere bevindingen?**

Antwoord **Ja**

Toelichting Tijdens de lunchmeeting geeft een onderzoeker een presentatie waarvan de inspecteur maar één dia heeft gezien: "Dit effect werd alleen geobserveerd op de bovenste plank in de stelling." Dit is een algemeen bekend principe, namelijk dat de locatie in de ruimte invloed kan hebben op de uitkomst van een proef. De grootte en de richting van het effect zijn per parameter verschillend en i.h.a. onbekend. Het is goed dat de onderzoeker dit effect onderkend heeft en bekend heeft gemaakt aan de medewerkers van de RuG. De volgende stap is het bewustzijn om in alle proeven de dieren te randomiseren in de ruimte. Bij meerdere proeven is door de inspecteur opgemerkt dat dit niet het geval is. Bij één OZP werd bovendien vastgesteld dat het voer voor test- en controlegroep een verschillende behandeling had ondergaan (voedermeel gemengd met stof X en water en gedroogd aan de lucht vs normale pellets). Dergelijke proefopzetten leiden potentieel tot een onder- of overschatting van het effect, maar in beide gevallen tot een verkeerde conclusie en derhalve onnodig proefdiergebruik, een overtreding van art 10 -1. a. Wod).

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie 10502 FACULTEIT WISKUNDE EN NATUURWETENSCHAPPEN
 Straatnaam NIJENBORGH
 Huisnummer 7
 Postcode 9747 AG
 Woonplaats GRONINGEN
 Contactpersoon [REDACTED]
 Functie contactpersoon [REDACTED]
 Hoofdcategorie veterinaire locatie
 Locatiecategorie dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest

Bezoekdetails

Datum bezoek 15-10-2012
 Nummer controleur [REDACTED]
 Begintijd 13:00
 Bezoekreden VT dierproeven

Inspectielijst

Lijst RDNT1205 Inspectie regeling
 huisvesting
 Geldig vanaf 01-01-2012

Rgl. huisv. dnb / verz dpr

Vraag 1 Inspectiebezoek aangekondigd?
Antwoord Ja
Toelichting Op 15 okt een aangekondigd bezoek gebracht aan de proefdierfaciliteit van het CvL. Vanwege de afspraken omtrent verbouwing van het ventilatiesysteem, is voorafgaand aan dit bezoek gemeld dat de NVWA geen aandacht zal besteden aan bouwtechnische zaken, maar alleen aan de daadwerkelijke huisvesting en verzorging en de daarbij behorende documenten. Bezoek gebracht aan muizen en enkele ratten plus kamer met dunnarts.

Vraag 2 Buitenverblijven:
Antwoord Niet geconstateerd

Vraag 3 Stal of dierverblijven:
Antwoord Voldoet

Vraag 4 Hygiëne en reinheid:
Antwoord Voldoet

Vraag 5 Groeps- of individuele huisvesting:
Antwoord Matige afwijking
Toelichting Op diverse plaatsen werden muizen aangetroffen die langdurig en onnodig individueel werden gehuisvest. Bijvoorbeeld: vrouwelijke PKU-muizen geboren 18-04, 13-04 en 14-04-12. Waarom konden deze niet samen gespeend en waarom wacht men zo lang met gebruik?
 Voor een deel betreft dit muizen in fok en voorraad, voor een deel muizen in onderzoek (i.c. 6113A, PKU-onderzoek); in dat laatste geval is vastgesteld dat dit tevens een afwijking van het onderzoeksplan (OZP) betrof. Deze bevindingen zijn ook tijdens eerdere inspecties gedaan en gemeld aan de [REDACTED].
 Eerder is door de NVWA aangegeven dat een eventuele reden voor individuele huisvesting goed gedocumenteerd moet zijn en inzichtelijk voor verzorgers en toezichthouders. Nu hangen op diverse kooien met individueel gehuisveste muizen briefjes met "fighting" terwijl het zeer onwaarschijnlijk is dat sommige dieren gevochten hebben, zoals net 2mnd oude vrouwelijke BL/6-muizen. Na navraag blijkt dat men deze briefjes ophangt om vechten te voorkómen, maar men kan niet aannemelijk maken dat muizen een agressieve predispositie hebben (geslacht, fokervaring, agressieve lijn, etc.)
 Overtreiding als Matig gescoord vanwege de omvang van individuele huisvesting, en het herhaalde karakter zonder gehoor te geven aan de [REDACTED].

Vraag 6 Diersoort specifieke huisvesting:
Antwoord Voldoet

Vraag 7 Draadkooien of Draadroosterbodems:
Antwoord Voldoet

INSPECTIELIJST (vervolg)

- Vraag 8 **Verzorging der dieren:**
Antwoord **Voldoet**
- Vraag 9 **Kooiverrijking en nestmateriaal:**
Antwoord **Voldoet**
- Vraag 10 **Dag- of logboek:**
Antwoord **Geringe afwijking**
Toelichting In twee IVC-ruimten is geen gedetailleerd WDB te vinden. Het welzijnsdagboek (WDB) bestaat volgens opgave uit de combinatie van een deurlijst en de aantekeningen in het proefdier-volg-systeem (PVS). Niet alle dieren zijn echter opgenomen in PVS, waardoor vastlegging en raadpleging van de controles en bevindingen niet goed mogelijk is. Bijvoorbeeld: vrouwelijke muis 6727, individueel gehuisvest, maar onduidelijk hoe lang en waarom. Ogenscheinlijk is dit het gevolg van het fokregime, maar dan wordt niet verklaard waarom dit dier niet drachtig is en niet opnieuw is ingezet. Ze is op 22-06-12 ingezet met man 6930, samen met vrouw 6726. Met een stip is aangegeven dat vrouw 6727 op het oog drachtig is, maar er staat geen datum bij, en zo kan ze al die tijd individueel blijven zitten. De andere vrouw is niet drachtig gezien en de vraag is waarom men 6727 niet heeft teruggezet bij de fokman.
- Vraag 11 **Toegestane ingrepen ter identificatie:**
Antwoord **Voldoet**
- Vraag 12 **Kooilabeling:**
Antwoord **Geringe afwijking**
Toelichting De kooilabeling van diverse muizen met het woord "fighting" suggereerde dat de muizen hadden gevochten, terwijl uit navraag is gebleken dat dit niet het geval was. Men geeft aan dat de dieren uit voorzorg individueel gehouden worden, maar nergens is gedocumenteerd dat het hiervoor gevoelige muizen betreft. In het grote vet/stofwisselings-onderzoek is sprake van een uitstekende, uitgebreide informatie en documentatie van voedergift en andere bijzonderheden. Vanwege de complexe administratie heeft men ervoor gekozen om dier-bijzonderheden aan te tekenen op het kooilabel. Dit is uitstekend, maar wel aangegeven dat deze voorzien moeten zijn van een datum, zodat duidelijk is hoe lang een dier een afwijking heeft (en andere maatregelen vereist zijn, bijvoorbeeld). Met een stip is aangegeven dat vrouw 6727 op het oog drachtig is, maar er staat geen datum bij, en zo kan ze al die tijd individueel blijven zitten.
- Vraag 13 **Drinkwater (systemen):**
Antwoord **Voldoet**
- Vraag 14 **Opslag voeders en materialen:**
Antwoord **Niet geconstateerd**
- Vraag 15 **Temperatuur dierverblijven:**
Antwoord **Voldoet**
- Vraag 16 **Relatieve vochtigheid dierverblijven:**
Antwoord **Voldoet**
- Vraag 17 **Lichtintensiteit dierverblijven:**
Antwoord **Voldoet**
Toelichting Dimbare lampen.
- Vraag 18 **Ventilatie dierverblijven:**
Antwoord **Niet geconstateerd**
- Vraag 19 **Sterke geluidsprikkels dierverblijven:**
Antwoord **Niet geconstateerd**
- Vraag 20 **Alarmsystemen dierverblijven:**
Antwoord **Niet geconstateerd**
- Vraag 21 **Transport proefdieren:**
Antwoord **Niet geconstateerd**

INSPECTIELIJST (vervolg)

Vraag 22 **Euthanasie proefdieren:**
Antwoord **Niet geconstateerd**

Vraag 23 **Algemene indruk:**
Antwoord **Matig**

Toelichting Zorgwekkende combinatie van afwijken van het OZP, individuele huisvesting, onvoldoende en onjuiste documentatie (fighting) en niet opvolgen van proefdierdeskundig advies. [REDACTED] heeft namelijk aangegeven dat zij de onderzoekers heeft gewezen op de individuele huisvesting en gevraagd deze op te heffen of althans een verklaring te geven. De onderzoekers hebben echter niet gereageerd op haar vragen, waardoor geen medewerking werd verleend aan [REDACTED]. Onvoldoende informeren van [REDACTED] is nu bij herhaling vastgesteld bij deze VGH en is aanleiding tot het vragen van speciale aandacht hiervoor bij de VGH op alle locaties. SW aangezegd.

Vraag 24 **Zijn er nog andere bevindingen?**
Antwoord **Nee**

Bedrijfsgegevens

Inspectielocatie 10502 FACULTEIT WISKUNDE EN NATUURWETENSCHAPPEN
 Straatnaam NIJENBORGH
 Huisnummer 7
 Postcode 9747 AG
 Woonplaats GRONINGEN
 Contactpersoon [REDACTED]
 Functie contactpersoon [REDACTED]
 Hoofdcategorie veterinaire locatie
 Locatiecategorie dierproefvergunninghouder

Medewerker

Regio Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit regio Noordwest

Bezoekdetails

Datum bezoek 15-10-2012
 Nummer controleur [REDACTED]
 Begintijd 13:00
 Bezoekreden VT dierproeven

Inspectielijst

Lijst RDNT1205 Inspectie regeling
 huisvesting
 Geldig vanaf 01-01-2012

Rgl. huisv. dnb / verz dpr

Vraag 1 **Inspectiebezoek aangekondigd?**
 Antwoord **Ja**
 Toelichting Op 15 okt een aangekondigd bezoek gebracht aan de proefdierfaciliteit van het CvL. Vanwege de afspraken omtrent verbouwing van het ventilatiesysteem, is voorafgaand aan dit bezoek gemeld dat de NVWA geen aandacht zal besteden aan bouwtechnische zaken, maar alleen aan de daadwerkelijke huisvesting en verzorging en de daarbij behorende documenten. Bezoek gebracht aan muizen en enkele ratten plus kamer met dunnarts.

Vraag 2 **Buitenverblijven:**
 Antwoord **Niet geconstateerd**

Vraag 3 **Stal of dierverblijven:**
 Antwoord **Voldoet**

Vraag 4 **Hygiëne en reinheid:**
 Antwoord **Voldoet**

Vraag 5 **Groeps- of individuele huisvesting:**
 Antwoord **Matige afwijking**
 Toelichting Op diverse plaatsen werden muizen aangetroffen die langdurig en onnodig individueel werden gehuisvest. Bijvoorbeeld: vrouwelijke PKU-muizen geboren 18-04, 13-04 en 14-04-12. Waarom konden deze niet samen gespeend en waarom wacht men zo lang met gebruik?
 Voor een deel betreft dit muizen in fok en voorraad, voor een deel muizen in onderzoek (i.c. 6113A, PKU-onderzoek); in dat laatste geval is vastgesteld dat dit tevens een afwijking van het onderzoeksplan (OZP) betrof. Deze bevindingen zijn ook tijdens eerdere inspecties gedaan en gemeld aan [REDACTED].
 Eerder is door de NVWA aangegeven dat een eventuele reden voor individuele huisvesting goed gedocumenteerd moet zijn en inzichtelijk voor verzorgers en toezichthouders. Nu hangen op diverse kooien met individueel gehuisveste muizen briefjes met "fighting" terwijl het zeer onwaarschijnlijk is dat sommige dieren gevochten hebben, zoals net 2mnd oude vrouwelijke BL/6-muizen. Na navraag blijkt dat men deze briefjes ophangt om vechten te voorkómen, maar men kan niet aannemelijk maken dat muizen een agressieve predispositie hebben (geslacht, fokervaring, agressieve lijn, etc.)
 Overtreding als Matig gescoord vanwege de omvang van individuele huisvesting, en het herhaalde karakter zonder gehoor te geven aan [REDACTED].

Vraag 6 **Diersoort specifieke huisvesting:**
 Antwoord **Voldoet**

INSPECTIELIJST (vervolg)

Vraag 7	Draadkooien of Draadroosterbodems:
Antwoord	Voldoet
Vraag 8	Verzorging der dieren:
Antwoord	Voldoet
Vraag 9	Kooiverrijking en nestmateriaal:
Antwoord	Voldoet
Vraag 10	Dag- of logboek:
Antwoord	Geringe afwijking
Toelichting	In twee IVC-ruimten is geen gedetailleerd WDB te vinden. Het welzijnsdagboek (WDB) bestaat volgens opgave uit de combinatie van een deurlijst en de aantekeningen in het proefdier-volg-systeem (PVS). Niet alle dieren zijn echter opgenomen in PVS, waardoor vastlegging en raadpleging van de controles en bevindingen niet goed mogelijk is. Bijvoorbeeld: vrouwelijke muis 6727, individueel gehuisvest, maar onduidelijk hoe lang en waarom. Ogenscheinlijk is dit het gevolg van het fokregime, maar dan wordt niet verklaard waarom dit dier niet drachtig is en niet opnieuw is ingezet. Ze is op 22-06-12 ingezet met man 6930, samen met vrouw 6726. Met een stip is aangegeven dat vrouw 6727 op het oog drachtig is, maar er staat geen datum bij, en zo kan ze al die tijd individueel blijven zitten. De andere vrouw is niet drachtig gezien en de vraag is waarom men 6727 niet heeft teruggezet bij de fokman.
Vraag 11	Toegepaste ingrepen ter identificatie:
Antwoord	Voldoet
Vraag 12	Kooilabeling:
Antwoord	Geringe afwijking
Toelichting	De kooilabeling van diverse muizen met het woord "fighting" suggereerde dat de muizen hadden gevochten, terwijl uit navraag is gebleken dat dit niet het geval was. Men geeft aan dat de dieren uit voorzorg individueel gehouden worden, maar nergens is gedocumenteerd dat het hiervoor gevoelige muizen betreft. In het grote vet/stofwisselings-onderzoek is sprake van een uitstekende, uitgebreide informatie en documentatie van voedergift en andere bijzonderheden. Vanwege de complexe administratie heeft men ervoor gekozen om dier-bijzonderheden aan te tekenen op het kooilabel. Dit is uitstekend, maar wel aangegeven dat deze voorzien moeten zijn van een datum, zodat duidelijk is hoe lang een dier een afwijking heeft (en andere maatregelen vereist zijn, bijvoorbeeld). Met een stip is aangegeven dat vrouw 6727 op het oog drachtig is, maar er staat geen datum bij, en zo kan ze al die tijd individueel blijven zitten.
Vraag 13	Drinkwater (systemen):
Antwoord	Voldoet
Vraag 14	Opslag voeders en materialen:
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 15	Temperatuur dierverblijven:
Antwoord	Voldoet
Vraag 16	Relatieve vochtigheid dierverblijven:
Antwoord	Voldoet
Vraag 17	Lichtintensiteit dierverblijven:
Antwoord	Voldoet
Toelichting	Dimbare lampen.
Vraag 18	Ventilatie dierverblijven:
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 19	Sterke geluidsprikkels dierverblijven:
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 20	Alarmsystemen dierverblijven:
Antwoord	Niet geconstateerd
Vraag 21	Transport proefdieren:
Antwoord	Niet geconstateerd

INSPECTIELIJST (vervolg)

Vraag 22 **Euthanasie proefdieren:**
Antwoord **Niet geconstateerd**

Vraag 23 **Algemene indruk:**
Antwoord **Matig**

Toelichting Zorgwekkende combinatie van afwijken van het OZP, individuele huisvesting, onvoldoende en onjuiste documentatie (fighting) en niet opvolgen van proefdierdeskundig advies. [REDACTED] heeft namelijk aangegeven dat zij [REDACTED] heeft gewezen op de individuele huisvesting en gevraagd deze op te heffen of althans een verklaring te geven. [REDACTED] hebben echter niet gereageerd op haar vragen, waardoor geen medewerking werd verleend aan [REDACTED]. Onvoldoende informeren van [REDACTED] is nu bij herhaling vastgesteld bij deze VGH en is aanleiding tot het vragen van speciale aandacht hiervoor bij de VGH op alle locaties. SW aangezegd.

Vraag 24 **Zijn er nog andere bevindingen?**
Antwoord **Nee**